

sídla typu *motte* s drobným severním předhradím trapézovitého tvaru (obr. 36). Okružní val o průměru takřka 200 m obklopuje asi 20 m široký příkop, jenž uzavírá mírně vyvýšenou akropoli kruhového tvaru o průměru 25–30 m. Od severu se k fortifikaci přimyká nevýrazně zvýšená, téměř pravoúhlá plošina o délce cca 50 m. Větší část objektu leží na aktivně zemědělsky obdělávaném poli (k. ú. Hýsly, parc. č. 997) a menší v trvale zatravněném mezním pásu (k. ú. Moravany u Kyjova, parc. č. 2228), který kopíruje polní cesta nyní využívaná jako cyklostezka Kyjovská. K zaniklému feudálnímu sídlu se může vázat nedaleká polní trať zvaná „Purgrabka“, zaznamenaná na mapě císařských otisků Stabilmního katastru (ČÚZK) severně od lokality v údolí potoka Moštěnky. Rozměry objektu jsou pro obvyklé moravské *motte* dosti naddimenzované a nevylučují ani jiné určení. Dosaďadní povrchové sběry doložily jen pravěkou keramiku (mladší neolit, střední doba bronzová) a jen ojedinělé zlomky nádob z pokročilejšího středověku.

Literatura

ČÚZK- Archiv: *Císařské povinné otisky stabilmního katastru 1 : 2 880 – Morava a Slezsko. Rok 1827. 0950-1 Hýsly* [online]. © Český úřad zeměměřický a katastrální. [cit. 2023-10-12]. Dostupné z: https://ags.cuzk.cz/archiv/openmap.html?type=ciom&idrastru=B2_a_6MS_950-1_2.

Summary

A circular structure was identified firstly on a map east of Hýsly village in 'Šepruny' field (Hodonín District). After its verification in the field, it was possible to classify it as a relic of a feudal seat with a motte-type fortification and a small trapezoid-shaped northern bailey (Fig. 36).

Petr Kos, Jiří Kala, Richard Bíško

Chromeč (okr. Šumperk)

„Nad Vší“.

Novověk. Komunikace. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.9322014N, 16.8871236E; 49.9321739N, 16.8873114E

V průběhu července a srpna roku 2022 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchraný archeologický výzkum na katastru obce Chromeč, v trati „Nad Vší“. Výzkum byl vyvolán stavbou nové komunikace I/11 Postřelmov–Chromeč. Během výzkumu byl zachycen relikt zaniklé komunikace. Lokality se nachází severně na poli v těsném sousedství polní cesty vedoucí z Chromče do Vyšehoří. Terén má v místě nálezu nadmořskou výšku 302 m.

Relikt komunikace se v terénu jevil jako linie (směr SZ–JV) střední hnědošedé hlíny o maximální šířce 3,2 m. V jejím místě byly položeny tři sondy. Profil objektu měl vanovitý tvar s rovným dnem, mírně konkávními stěnami se středním sklonem a maximální hloubkou 0,18 m. Komunikace, která má také SZ–JV směr, je v těchto místech zakreslena již na mapě I. vojenského mapování (Oldmaps).

Literatura

Oldmaps: *I. vojenské mapování – josefské. Morava, mapový list č. 7* [online]. © Laboratoř geoinformatiky Univerzita J. E. Purkyně. [cit. 2022-01-13. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=lvnm.

Summary

A relic of a defunct road was excavated with three test pits during the summer of 2022 in the cadastral area of Chromeč (Šumperk District). The maximum width of the road was around 3.2 m, the depth was 0.18 m.

Vendula Vránová

Jaroměřice nad Rokytnou (okr. Třebíč)

Nám. Míru č. p. 1, parc. č. st. 1.

Novověk – industriální období. Zámek. Vertikální řez, plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Telči.

Lokalizace: WGS-84: 49.0937633N, 15.8922353E; 49.0935575N, 15.8921228E

Ve dnech 22. a 24. 3. 2022 proběhl na Čestném dvoře Státního zámku Jaroměřice nad Rokytnou záchraný archeologický výzkum formou dohledu při příležitosti celkové rekonstrukce elektroinstalace v hlavní budově zámku. Výkop o hloubce 1 m a šířce 60 cm probíhal v hlavní větvi 7 m od severní zdi hlavní budovy zámku přes celou šíři Čestného dvora. Druhá, kratší větev, odbočovala z hlavní větve ve vzdálenosti 9 m od západního bočního křídla dvora kolmo na hlavní budovu. Dle geofyzikální prospekce (Hašek et al. 1998, 42) nebylo v průběhu výkopu očekáváno zjištění žádných zděných konstrukcí. Výkop se dotkl zejména navážek a zásypů starších sítí (zcela to platí pro vedlejší větev výkopu). Při dně, ve vzdálenosti 2–2,6 m od západního křídla, byla pozorována cca 20 cm mocná vypálená jílovitá vrstva bez nálezů. Ve východní části byly v profilu v hloubce 50 cm sledovány stopy cihlové dlažby o šířce cca 2 m. Mezi skromné nálezy patří keramika, kosti a z východního konce hlavní větve výkopu také kachle. Zjištěné nálezy lze datovat do 19. století a do přelomu 19. a 20. století.

V souvislosti s úpravou podlah v prostoru pokladny Státního zámku Jaroměřice nad Rokytnou byl ve dnech 18. a 23. 11. 2022 proveden formou dohledu záchraný archeologický výzkum. Jednalo se o dvě místnosti v přízemí hlavního křídla při západní straně vestibulu s výhledem na jih. V obou místnostech byla snížena podlaha cca o 30 cm. V obou místnostech byly kresebně a fotograficky dokumentovány základy již zmizelých subtilních příček o šířce 20–40 cm jdoucích přes celé místnosti ve směru S–J. Ty byly pravděpodobně v 80. letech 20. století narušeny trámy, na nichž spočívala současná podlaha (Fidler et al. 2017). Ze zásypů v obou místnostech pochází množství keramického materiálu, včetně kachlů, datovaného od novověku po industriální období.

Literatura

Fidler, P., Křesadlová, L., Perutková, J., Ruhe, L., Spáčilová, J.,

Valeš, T. 2017: *Proměny zámeckého areálu v Jaroměřicích nad Rokytnou*. České Budějovice: Národní památkový ústav.

Hašek, V., Nekuda, R., Tomešek, J. 1998: *Zpráva o archeogeofyzikální prospekci na akci Jaroměřice nad Rokytnou – zámek, okr. Třebíč*.

Uloženo: Archiv SZ Jaroměřice nad Rokytnou.

Summary

The rescue archaeological excavation carried out in the Court of Honour of Jaroměřice nad Rokytnou Chateau (Třebíč District) mainly yielded modern-period backfills and older utility lines. The findings could be dated to the 19th and early 20th centuries. The second rescue excavation conducted in two rooms of the

booking office of the chateau documented the foundations of subtle partitions and yielded an amount of 19th–20th-century ceramic fragments, including tiles.

Stanislav Vohryzek

Kopřivnice (okr. Nový Jičín)

Ul. Česká, Kadláčková, parc. č. 563/10, 563/19, 563/9.

Pozdní středověk. Areál jiné aktivity. Plošný odkryv.

Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Slezské zemské muzeum, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.6032550N, 18.1407942E

V září roku 2022 probíhal v Kopřivnici dozor liniové stavby plynu, při kterém byla na ulici Česká zachycena situace skládající se z několika vrstev, včetně původního dláždění ulice z přelomu 19. a 20. století (obr. 37). Pod dlažbou se nacházely původní starší neporušené vrstvy. Nejspodnější z nich obsahovala množství pozdně středověké keramiky.

Literatura

Neuveдено.

Obr. 37. Kopřivnice. Novověké a pozdně středověké souvrství. Foto J. Juchelka.

Fig. 37. Kopřivnice. Modern and late medieval strata. Photo by J. Juchelka.

Summary

A group of cultural strata (Fig. 37) with fragments of late medieval pottery was found in Česká Street (Kopřivnice cadastral area, Nový Jičín District).

Jiří Juchelka, David Galia

Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc)

Obírka, parc. č. 195.

Vrcholný středověk – novověk. Ojedinelý artefakt. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezů: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.5767667N, 17.5970167E

V roce 2020 byl při jihovýchodním okraji katastru obce Kozlov u Velkého Újezdu během preventivní detektorové prospekce realizované L. Dokoupilem, spolupracovníkem Muzea Komenského v Přerově, p. o., nalezen v úrovni kamenné suti solitérní kovový artefakt středověkého až raně novověkého stáří. Místo nálezů se nachází pod valem pravěkého hradiska na východním svahu výrazného kopce Obírka (622 m n. m.) na okraji Oder-ských vrchů, které od severu ohraničují bečevskou část Moravské brány. Lokalita je situována severně od obce Loučka, na levo-břeží potoka Trnávka. Nadmořská výška polohy činí 580 m.

Nalezena byla železná ocílka kapkovitého či mandlovitého tvaru se středovým, původně pohyblivým trnem připevněným nýtem, který umožňoval manipulaci s knotem (obr. 38). V horní části trnu jsou patrné dvě obvodové rýžky. Celková délka předmětu, který se dochoval ve velmi dobrém stavu, činí 91 mm, max. šířka 33,5 mm, max. tloušťka 7 mm, hmotnost dosahuje 44 g. Na jednom ze zaoblených ramen křesadla sblíhajících se směrem k nýtu s trnem je napříč probíhající prasklina způsobená patrně ještě v době jeho používání.

Železné křesadlo představuje předmět spojovaný s osobní výbavou a jeho ztráta patrně souvisí s pohybem lidí ve středověkém či raně novověkém období v okolí areálu zaniklého pravěkého výšinného opevněného sídliště, situovaného ve vrcholových partiích kopce Obírka. Hradisko, objevené v polovině 90. let 20. století, bylo datováno na základě archeologických nálezů, především několika depotů a rovněž velkého množství solitérních předmětů. Ty dokládají osídlení lokality v období kultury lužických popelnicových polí, v době laténské a sporadicky rovněž v době stěhování národů (Čižmář, Salaš 2009).

V případě exempláře z Kozlova se jedná o první známý nález ocílky kapkovitého či mandlovitého tvaru opatřené středovým trnem na Přerovsku. V rámci Olomouckého kraje lze uvést obdobný nález z lokality Doubravice na Šumpersku (Faltýnek, Hlubek 2022, 88, 90, obr. 5: 3). Další analogická varianta křesadla pochází z lokality Nová Sídla – Chlum v Pardubickém kraji. Obecně je tento typ křesadel možné datovat pouze rámcově od 13. do 16. století (Vích, Žákovský 2012, 96–97, 113, obr. 6).

Obr. 38. Kozlov. Železná ocílka. Foto Z. Schenk.

Fig. 38. Kozlov. Steel fire striker. Photo by Z. Schenk.